

Lakewood Daf Yomi

PRESENTED BY SRULY BORNSTEIN

לע״נ

ברוך דוב ז״ל בן יבלחט״א משה חיים ווידרא נ״י
הרב שמעון דוד בן ר' יעקב יוסף איידער זצ״ל

מראה מקומות רשפי אש

לע״נ מרים שיינדל בת יבלחט״א אפרים שמעון סינאוויץ

דמתני' הוו בתרי גווני, דהיינו לננס באמה של משה ולגדול באיבריו באמה דידי', אבל ר"פ ס"ל דמפני איזו קושיא אפשר לפרש הכי, ודו"ק.

דף נ"ד ע"א. אמר רב מתנה מאי דכתיב

ומדבר מתנה וכו'. הנה המקובל לנקד שם זה רב מתנה, והיינו התי"ו רפה ובשו"א והנו"ן בסגול או בקמץ. אבל לפענ"ד צריך לנקד רב מתנה, והיינו התי"ו דגושה ובקמץ, ולפיכך דרש תיבת מתנה של ומדבר מתנה. וכן מצינו במלכים ב' [י"א פ"ח] שם מתן כהן הבעל, אלא דלא מסקינן בשמייהו לפיכך שינו לשם מתנה או מתני', אבל מתנה אין זה שם של שם, וגם הפעל של תנאי אינו מצוי בלשוננו.

דף נ"ה ע"א. ר"י אמר כו' ולא מעבר לים היא

לא תמצא לא בסחרנים ולא בתגרים. הנה באבות פ"ה מ"ה – אהא דתנן הוא היה אומר גו' ולא עם הארץ חסיד ולא הביישן למד ולא הקפדן מלמד ולא כל המרבה בסחורה מחכים – פירש הרמב"ם בפירוש המשניות וז"ל: ואמרו שהתורה לא תמצא כבעלי הגאווה והגסות ולא בהולכי ארצות רחוקות וסמכו זה לפסוק על צד המליצה ואמרו לא בשמים היא לאמר גו' ולא מעבר לים עכ"ל, והיינו סוגיין. וכן בחיבורו [פ"ג מתלמוד תורה הל"ט] צירפן לאחד, וכתב וז"ל: כתוב בתורה כו' לא בשמים היא לא בגסי הרוח היא מצויה ולא במהלכי מעבר לים היא לפיכך אמרו חכמים הוי ממעט בעסק ועסוק בתורה עכ"ל.

ולכאורה יש בזה מקום עיון, דהא ברישא דמשנה

דאבות איתא דאין בור ירא חטא כו' ולא הביישן למד ולא הקפדן מלמד, וכיאור הדבר הוא שביישן לא יכול ללמוד וקפדן לא יכול ללמד, והרי הם מופקעים מפרשת ללמוד וללמד, אבל אחר זה שאמר התנא ולא כל המרבה בסחורה מחכים, הרי שינה התנא לשונו ולא אמר שכל המרבה בסחורה אינו יכול להחכים, אלא שלא כל א' זוכה לכך, וא"כ מה זה שמביא הרמב"ם הך מימרא דסוגיין ששם נאמר שהיא לא תמצא כלל אצל סחרנים ותגרים, ולכאורה יש לפנינו שני מימרות עם שני כוונות שונות לגמרי, והיאך צירפן הרמב"ם – בפירושו ובחיבורו – לאחד?

אבל נראה שלימוד גדול השמיענו הרמב"ם בזה, דבאמת הרי לא דמי עסק הסחורה לעסק המלאכה, דהרי

ועיי"ש בכ"מ שהביא בשם הרמ"ך שכתב וז"ל: נראה מדבריו שהמקדש בכית א' להוציא את הנשים אינו מריך שהחיינו ומנהגנו לברך וכן ראוי לעשות וכו' ועיי"ש. ולפענ"ד אין הנידון דומה למש"כ הרמב"ם, דבקדוש הא היא חובת היום, משא"כ שהחיינו על המצות ה"ז כקרא חדתא, ודו"ק.

דף מ"ה ע"א. אילימא אי שרי אי אסור הרי

ב"ד של שמואל הרמתי קיים. ופירש"י ומידי דאיסור והיתר לא משייל באו"ת עכ"ל. והנה לפי פירש"י משמע דאין זה בדיני שאלת או"ת ומשום דלא בשמים היא, אלא דמלשון הגמ' הרי ב"ד כו' קיים משמע דלולא ב"ד של שמואל ה"י אפשר לשאול באו"ת, והיינו דאו"ת לא נמסרו רק לברר ספיקות שאין אנו יכולים לעמוד עליהם בלעדו, משא"כ הספק שאנו יכולים לברר ע"י ב"ד אין לנו רשות להשתמש באו"ת, אבל דבר שא"א לברר בשום ענין אפשר לשאול באו"ת. ובאמת נראה מדברי התוס' לעיל דף ו' ע"ב ד"ה כאן וכו' [ועיי"ש מש"כ בזה] דלפיכך סמכו על בת קול דהלכה ככ"ה משום דאינהו הוו רובא אלא דב"ש הוי חריפי טפי ולפיכך סברי ב"ש דהלכה כמותם דאזלינן כתר רוב חכמה. ולכאורה ביאור דברי התוס' דהבת קול בא להכריע ספק זה, ולהכריע הספק שפיר משגיחין בב"ק, וא"כ ה"י אפשר לומר סברא זו לענין אורים ותומים. וצ"ע, דמלשון רש"י לא משמע הכי. והטעם דבספיקא דדינא נמי יש לן כללים איך להתנהג, וא"כ שוב אין כאן ספק, ובתוס' שהבאתי צריך ביאור אחר, ודו"ק.

דף מ"ו ע"ב. תוס' ד"ה ואין חבין כו' וא"ת

והיכי מוכח מהכא דע"ת חמירי וכו'. ולולא דבריהם ה"י אפשר לפרש בפ"י הגמ' דה"ק: דהך כללא דהלכה כדברי המיקל בעירוב הוי דוקא בע"ח משום דקולא הויא לעולם, אבל ע"ת דאם מערב כאן מפסיד הוא במקום אחר א"כ ל"ש לקרות להנחת עירוב קולא, וע"כ דהך כללא לא קאי אע"ת, ודו"ק.

דף מ"ח ע"א. כי אתא לקמי' דר"פ א"ל אי

דייקינן כולי האי לא הוי תנינן לעולם באמה דידי' יהיבנן לי' כו' משום דאיכא ננס באיבריו. ועיי"ש בפירש"י ד"ה אי הוה דייקינן כולי האי בכללי הש"ס לא הוה מצינן לתרוצי כל דיוקי ולא הוה תנינן עכ"ל. צ"ל דרב משרשיא הוה ס"ל דקשה לפרש דד' אמות דקאמר תנא